

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

RANKU-hanke ja ravinneneutraali kunta

Sanna Tikander
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Ämer Bilaletdin
Pirkanmaan ELY-keskus

Ravinneneutraali kunta (RANKU) -hanke

- Varsinais-Suomen ELY-keskuksen hallinnoima kolmivuotinen (2015 - 2017) kehittämishanke
- Hanke on osa ympäristöministeriön ravinteiden kierrätystä edistävää ja Saaristomeren tilan parantamista koskevaa ns. Raki-ohjelmaa
- Hankkeen tavoitteena on edistää orgaanisten ravinteiden kierrätystä ja hyötykäyttöä mahdollisimman lähellä syntypaikkaansa sekä **kehittää Ravinneneutraali kunta -toimintamalli (brändi)**

RANKU-hankkeen teemat

- Kuuden pilottikunnan työn kautta eteenpäin:
 - Pori, Nakkila, Taivassalo, Mynämäki, Vehmaa ja Turku
- Yhdeksän teemaa:
 - Putsarilta hyötykäyttöön
 - Haja-asutuksen jätevedet
 - Biojätteet
 - Eläinsuojasta pellolle
 - Hyvät viljelykäytännöt
 - Teollisuusravinteet
 - Veneily
 - Biokaasulaitos
 - Hankinnat

Kuva: "© Jere Anttila / Turun seudun puhdistamo Oy

Kuva: Seppo Salonen, Porin kaupunki

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Kunta / alue	Päätöksen tehnyt kuntaorganisaatio	Putsarilta hyötykäyttöön	Teollisuusravinteet	Eläinsuojasta pelloille	Hyvät viljelykäytännöt	Haja-asutuksen jätevedet	Veneily	Biokaasulaitos	Biojätteet	Hankinnat	EXTRA-toiveet
Turku	Maankäytön ohry 2015	x			x	x			x	x	Poistokalastus
Vehmaa	Kunnanhallitus 22.9.2014			2	3	1		4			
Mynämäki	Tekninen osasto			3	4				1	2	
Taivassalo	Kunnajohtajan päätös	x	x					x	x	x	
Pori	Ymp. johtajan päätös			1		2	3		4		
Nakkila	Ymp. suojelun päätös			3	1	2		4			

Ravinneneutraalius on

- Tiedostamista ravinteiden kierrosta ja määristä ja merkityksestä
- Tehokasta ravinteiden käyttöä
- Ravinnevuotojen ja hukan vähentämistä omassa toiminnassa
- Kompensaatiota muualla
- Ravinteiden kierrätystä tukevia strategioita, suunnitelmia ja ohjauskeinoja
- Uusia ajatustapoja ja uusia menetelmiä, vanhojen tapojen uudelleenviritystä
- Ennen kaikkea yhteistyötä eri toimijoiden kanssa

Putsarilta hyötykäyttöön

- Jätevesipuhdistamojen lietteet alueelliseen hyötykäyttöön lannoitteina ja maanparannusaineina ottaen huomioon käytön rajoitteet
- Uudet puhdistusmenetelmät mm. ennen lietteen syntyä
- Pienillä puhdistamoilla ensin uudet käsittelymenetelmät
- Kunnat esimerkkinä tuotteistettujen lietelannoitteiden käytössä

Haja-asutuksen jätevedet

- Jätevesien käsittelyn nykytila ja mahdolliset ratkaisuvaihtoehdot
- Mm. lietteille vastaanottopisteitä siirtoviemäriin

Biojätteet

- Biojätteiden synnyn vähentäminen ja ravinteiden kierrätys
- Erilliskeräys, ruokahävikki, lannoituskäyttö

Eläinsuojasta pellolle

- Lisätä tilojen yhteistyötä lanta- ja rehuasioissa ja lannan peltokäytössä
- Lantapankkitoiminnan vakiinnuttaminen

Hyvät viljelykäytännöt

- Pellon kuntoon, vesitalouteen, ravinnetaseisiin ja lannoitukseen liittyvät hyvät käytännöt
- Vesiensuojelutoimenpiteiden tarkoituksenmukainen kohdentaminen

Teollisuusravinteet

- Jätevesiverkoston ulkopuolisten lietteiden ja muun orgaanisen jätteen hyötykäytön mahdollisuudet, esteet ja loppusijoitusvaihtoehdot

Veneily

- Veneiden käymälä- ja ruokajätteille kattava ja vastaanottopisteiden verkosto

Biokaasulaitokset

- Biokaasulaitosten lopputuotteiden hyötykäytön lisäämismahdollisuuksia ja viljelijöiden, urakoitsijoiden ja biokaasulaitosten yhteistyömenetelmiä

Hankinnat

- Ympäristönäkökohtien huomiointi julkisissa hankinnoissa
- Hankintalaki 2016 parantaa ko. hankintojen huomiointia

Ravinneneutraalin kunnan viisi tärkeintä ominaisuutta:

- 1. Ravinneneutraali kunta tukee strategisissa linjauksissaan ja päätöksissään ravinteiden kierrätystä edistäviä ratkaisuja**
- 2. Ravinneneutraali kunta on aktiivinen ja luo ravinteiden kierrättämisen mahdollisuuksia, vaikka ei itse ei olisi konkreettinen toimija**
- 3. Ravinneneutraali kunta edistää seutuyhteistyötä ravinnevirtojen osalta**
- 4. Ravinneneutraali kunta tuntee alueensa ravinnevirrat ja niiden hyödyntämispotentiaalin**
- 5. Ravinneneutraalissa kunnassa on toimiva infrastruktuuri tukemassa ravinteiden kierrätystä**

Tehtävää ravinneneutraaliuden eteenpäin viemiseksi

- Maakuntien sitouttaminen työhön paremmin
 - Kiertotalouden tiekartat
- Osatoimijoiden tarkempi ravinneneutraaliuden määrittely
 - Ravinneneutraali maatila, teollisuus, koulu....
- RANKUn visioon kuuluu vahvasti myös ravinteiden käytön tehostaminen ns. ”järkevä nuukuus”
- RANKU on alueellinen tarkastelutapa, yleinen toimintamalli, ei pelkästään kuntanäkökulma
- RANKU on sateenvarjon kaltainen toimintatapa, joka kietoutuu tiiviisti kiertotalouteen, hiilineutraaliuteen, resurssiviisauteen, fiksujen kaupunkien toimintaan...

Ruovikosta ruokapöytään – ravinnekierrätyksen jokainen askel vaikuttaa

- Hankkeen loppuseminaari järjestetään Turussa Valtion Virastotalolla 1.11. yhdessä Ruokopelto ja Järki Lannoite -hankkeiden kanssa.
- http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Ravinneneutraali_kunta_2015_2017/Ajankohtaista/Loppuseminaari

